

ЭГИЛГАН БАРГЛАР

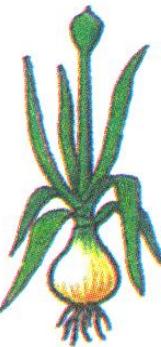
Баъзан пиёз барглари аниқ бир сабабсиз эгилиб қолади. Агар эгилган баргларнинг ранги одатдагидан тўқроқ бўлса, у ҳолда унинг сабаби экишдан олдин тупроқка жуда кўп микдорда янги гўнг солинган ёки тупроқда азот микдори мөъридан ошиб кетганлиги бўлиши мумкин.

Тавсиялар. Бундай ҳолатларда ўсимликлар калийли ўғит эритмаси билан суғорилади.

ЎЗАКЛАШ

Ўзаклаш жуда эрта экиш, баҳорги аёzlар ёки уруғларни бўш тупроқка экишдан келиб чиқиши мумкин.

Тавсиялар. Агар пиёз бевакт ўзаклаб кетса, у ҳолда ўзаклар синдириб чиқлади, пиёзбошлар эса пишганда йигилаверади, аммо саклашга жойлаштирилмайди, тезроқ истеъмол қилиб юборилади.

ЁРИЛИШ

Ҳосилни йигиб олишда баъзан асосидан ёрилган пиёзбошларни учратиш мумкин. Бундай ҳолат одатда уруғидан пиёз етиштиришда узок давом этган курғоқчиликдан сўнг мўл суғорилганда ёки ёмғир ёғганда кузатилади.

Тавсиялар. Ёрилган мевалар саклашга кўйилмайди, уларни мумкин қадар тезроқ ишлатиб юбориш лозим. Тупроқни жуда куриб кетишига йўл қўйилмаган ҳолда вақти-вақти

билан суғориб туриш лозим.

ҚОРАКУЯ

Ёш барглар ва пиёзбошчаларда қора доғлар пайдо бўлади, барглар қалинлашади ва деформацияга учрайди. Касаллик билан айниқса порей пиёзи кучли заарланади.

Тавсиялар. Заарланган ўсимликлар йўқ қилинади. Заарланган майдонда 8 йилгача пиёзниң ҳар қандай тури етиштирилмайди.

ЗАНГ

Баргларда тўқ сарик доғлар ва холлар пайдо бўлади. Кам учрайдиган, аммо жуда хавфли, ўсимликларни нобуд қиласи, асосан ёзда ривожланади. Касаллик билан айниқса порей пиёзи кучли заарланади.

Тавсиялар. Заарланган барглар қирқиб олинади ва йўқ қилинади. Заарланган майдонда келгуси йилда пиёз турлари етиштирилмайди.

КЎП УЯЛИ ПИЁЗБОШЛАР

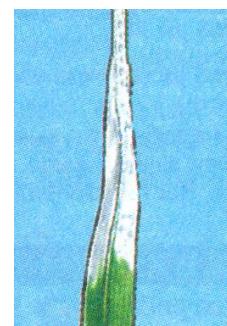
Пиёз уруғидан етиштирилганда битта пиёзбошчада бир нечта поя шаклланиши

мумкин. Одатда бу ҳолат экиш муддати бузилганда ёки ориқ ерга экилганда юз беради. Кўп уялилик узок муддат давом этган курғоқчиликдан кейин ҳам кузатилиши мумкин.

ЙЎҒОН БЎЙИН

ЙЎғон бўйинли пиёзбошлар узок муддатли саклашга жойлаштирилмайди. Ўсимлик ривожланишидаги бундай нуқсон тупроқда янги гўнг бўлиши ёки азотнинг кўплиги оқибатида келиб чиқади.

Тавсиялар. Бундай ҳолларда ўсимликлар калийли ўғит эритмаси билан озиқлантирилади. Уруғлар жуда чукур экиб юборилганда ҳам йўғон бўйинлик келиб чиқиши мумкин.

ОҚ УЧЛИЛИК

Кузда порей пиёзининг учлари рангини йўқотади ва куриб қолади. Касаллик барг учидан бошлаб пастга томон ривожланади, ўсимликнинг ўсиши секинлашади.

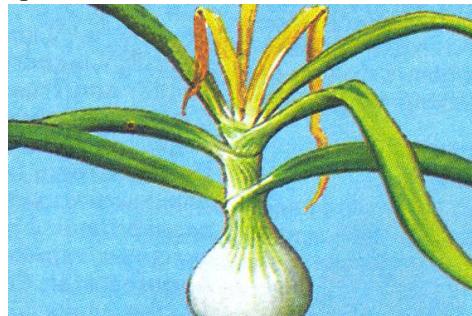
Тавсиялар. Касалликнинг дастлабки белгилари намоён бўлиши билан ўсимликларга манкозеб пуркалади. Кучли касалланган ўсимликлар йўқ қилинади. Заарланган майдонда келгуси йилда порей пиёзи етиштирилмайди.

БАРГЛАР СЎЛИШИ

Энг аввал марказий, сўнгра ташки барглар сарғаяди ва сўлийди. Агар пиёзбоши кесиб кўрилса, унинг қобиқлари орасида ёқимсиз хидли шилимшиқ қатламни кўриш мумкин.

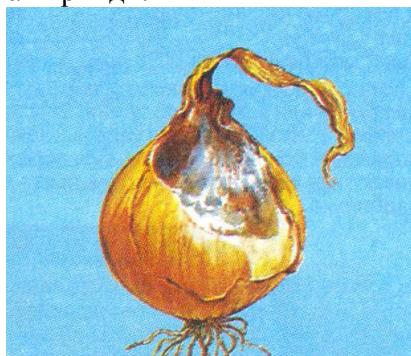
Мазкур касаллик оқ чиришга нисбатан камроқ учрайди.

Тавсиялар. Заарланган ўсимликлар йўқ қилинади. Ушбу майдонда бир неча йил пиёз этиширилмайди.

САҚЛАШДА ЧИРИГАН ПИЁЗБОШИ

Сақлаш даврида пиёзбоши бўйнида кулранг мөгор пайдо бўлади, пиёзбоши юмшоқ бўлиб қолади ва чирийди.

Тавсиялар. Сақланётган пиёзлар доимо назорат қилиб турилади, касалланганлари зудлик билан йўқ қилинади. Экиш олдидан уруғларга карбендашим билан ишлов берилади. Сақлашга фақатгина соғлом, яхши қуритилган пиёзлар жойлаштирилади. Пиёзлар салқин ва яхши шамоллатиладиган жойларда сақланади.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Ушбу буклет Bioversity/SDC «Заиф экосистемалардаги фермер хўжаликларида зарарни камайтириш ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш учун қишлоқ хўжалик экинлари уруғ ва кўчат хилма-хиллигидан фойдаланиш ва уларни имкониятини ошириш» лойиҳаси доирасида тайёрланди ва нашр этилди.

Таклиф ва мулоҳазалар учун контакtlар:

Академик Маҳмуд Мирзаев номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти (М.Мирзаев номли БУвАВ ИТИ)

Манзил: 111116, Тошкент вилояти, Зангиота тумани, Гулистон қишлоғи, Чимкент йўли кўчаси

Тел.: (+99871) 220-24-42, (+99871) 220-26-82

Факс: (+99871) 220-26-48

Эл. почта: mevaiti@qsxv.uz, meva-uzum@exat.uz

Буриев Х.Ч. – (+99890) 358-38-62,

Абдиқаюмов З.А. – (+99890) 946-15-51

Тузувчилар: Буриев Х.Ч., Абдиқаюмов З.А., Турабоев А.Н.
Проф. Х.Ч.Буриевнинг умумий таҳрири остида

Академик М.Мирзаев номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти

Пиёз касалликлари

Тошкент – 2015